

at begynde med af 500 Kroner, det finder jeg i høj Grad tarveligt. Den ærede Minister udtalte, at ved de Udstykningsforetagender, der havde været foretagne ad privat Vej, havde selvfølgelig den private Spekulation gjort sig gældende. Jeg kan dog henvise den højtærede Minister til et Foretagende, som jeg kender, og som for Resten næsten er det eneste af den Natur. Der var nede ved Holbæk en Herregaard, der hed Cathrinedal. Der er Medlemmer i denne Sal, der have haft med denne Sag at gøre, og som have gjort det paa en saadan Maade, at de sikkert ikke have gjort det for Fortjenestens Skyld, men udelukkende for Formaalets Skyld. Der er Medlemmer her i denne Sal, der ere i Besiddelse af en af disse Ejendomme, og det er ikke sket for at skaffe Fortjeneste og ikke paa en saadan Maade, at alle Ejendomme ere skaarne over en Kam og lavede af een Størrelse. Tværtimod, paa Ruinerne af denne Herregaard, som brændte dernede, viste det sig, at der udmærket godt, uden at man tilsigtede Fortjeneste for sig selv, kunde rejse sig en Række forskellige Ejendomme af forskellig Størrelse. Og det er sikkert, som jeg ogsaa nævnede i Gaar, at fra Kommunernes Synspunkt vilde dette, naar det kunde gentage sig adskillige andre Steder i Landet, absolut bære overmaade store Fordele i sig. Den højtærede Minister brugte en Vending om, at alle Medlemmer med Undtagelse af det ærede Medlem for Aarhus Amts 3die Valgkreds (Harald Jensen) og jeg havde udtalt Sympati med Tanken i Forslaget. Jeg tror ikke, at jeg ved mine Udtalelser i Gaar giver Ministeren nogensomhelst Ret til at tro eller udtale, at jeg ikke skulde nære Sympati for denne Tanke, men det skal jeg for Resten senere komme til. Ministeren udtalte, at det var umuligt, at den private Spekulation kunde komme til, naar dette Forslag skulde føres ud i Livet. Deri er jeg ikke enig med ham. Jeg ved overhovedet ikke, hvormange der skal til for at købe en Herregaard; der staar, saa vidt jeg kan se, ikke noget i Forslaget om, hvor stor en Kreds af Mænd der skal til. Forstod jeg den ærede Minister ret, saa talte han om en Medlemsliste, men efter Lovforslagets Ordlyd vilde to Mænd sikkert være tilstrækkeligt til at danne en saadan Forening, og det vilde efter min Mening være overmaade let for disse Mænd — om de vare to eller flere var ret ligegyldigt — at spekulere til egen Fordel. Det ærede Medlem for Skive (Carl Hansen) talte jo

om, at saadanne Foreninger ogsaa skulde bygge Ejendomme; ogsaa derigennem vilde de jo sikkert kunne beregne sig en ret betydelig Ekstrafortjeneste — det er der ikke Tvivl om —, uden at Ministeren kan sidde herinde og opdage det. Den ærede Minister erkender jo selv, at Staten duer slet ikke dertil, Regeringen duer slet ikke til at gennemføre denne Sag, saa jeg finder, at det er ganske i sin Orden, om dygtige og driftige Mænd, der sidde ude paa Landet og bedre kunne løse denne Opgave, som Ministeren sagde, ogsaa i den Henseende ere dygtige nok til at dreje Ministeren en Knap, det er der ikke Tvivl om.

Det ærede Medlem for Vinderup (Svendsen) stillede for Resten den Betingelse, at de Mænd, der skulde komme i Besiddelse af disse Ejendomme, skulde være unge, sunde og raske Mennesker og Ægtefolk, der ikke havde for mange Børn. Naar de ere unge, have de jo som Regel ikke saa mange Børn, men om det ærede Medlem tror, at der kan træffes Forholdsregler imod, at de faa dem med Tiden, er jo en anden Ting. Det ærede Medlem vil vist selv finde det noget vanskeligt, men jeg havde for øvrigt ikke tænkt mig det muligt, at der skulde stilles saadanne Betingelser, jeg havde tænkt mig, at Reglerne i Landarbejderloven om Aldersgrænsen ikke skulde ind i denne Lov, men at der ogsaa blev aabnet Adgang for ældre Mennesker, endogsaa ældre end dem, som Loven om Jordlodderne giver Adgang til at komme med . . . (Svendsen: Det var ikke Medlemmet for Vinderup.) . . . Nej, det var det ærede Medlem for Skive, der havde denne udmærkede Opfattelse. Den ærede Minister talte om, at man havde Regler at gaa efter, man havde Vurderingen til Ejendomsskyld at regne med. Jeg tror, at det var det ærede Medlem for Aarhus (Harald Jensen), der i Gaar viste, hvor misvisende saadanne Vurderinger kunne være, og han nævnede ogsaa et bestemt Eksempel derpaa. Jeg vil for mit Vedkommende bestemt hævde, at, som Lovforslaget her foreligger — deri er jeg enig med det ærede Medlem for Randers (Poul Rasmusen) — vil der være en Vej for den private Spekulation til at beregne sig Fordele, som det vilde være umuligt for Finansministeren at hindre, og derfor var det, jeg for mit Vedkommende mente, at det burde være Staten eller i alle Tilfælde Kommunerne, der skulde tage Sagen i sin Haand.

Den højtærede Minister sagde, at nu